

Baanbeschermende maatregelen

Baan open of dicht?

Elk jaar vindt er wel ergens op een golfbaan een discussie plaats over het sluiten van delen van de baan bij ongunstige weers- en terreinomstandigheden. In de meeste gevallen gaat het om baansluiting gedurende de winterperiode, als de golfbaan immers het meest kwetsbaar is. Dan blijken er in de praktijk bij gelijke weersomstandigheden sommige banen open en andere (deels) gesloten te zijn. Dat werpt de vraag op: wat zijn de aspecten die van invloed kunnen zijn op het wel of niet (tijdelijk) sluiten van (een deel van) de golfbaan?

Auteur: Casper Paulussen

In dit artikel worden golfbanen opgeroepen om het baanbeleid eens grondig onder de loep te nemen, de golfers te informeren en de criteria voor het openstellen van de baan bij wisselende weers- en terreinomstandigheden vast te leggen. Omdat geen twee banen hetzelfde zijn, volstaat het niet de *winter policy* van aangrenzende banen te kopiëren. Elke baan is immers uniek. Vaak is het zelfs zo dat op één golfbaan een deel goed bespeelbaar is, maar andere delen van dezelfde baan het knelpunt vormen op basis waarvan de beslissing open of dicht uiteindelijk wordt genomen. Het opstellen van een dergelijk document zal moeten gebeuren met (lokale) deskundigen, waaronder in de eerste plaats natuurlijk de hoofdgreenkeeper, de baancommissie en hun reguliere adviseur(s). Belangrijk is ook dat het uiteindelijke document Baanbeleid vindbaar is op de eigen website en in het clubhuis, zodat iedereen zich op de hoogte kan stellen. Het doel van het clubbaanbeleid is het beschermen van de golfbaan ten behoeve van de golfers. Men verlangt immers steeds meer een hoge kwaliteit tegen (de laagste) aanvaardbare kosten.

Schade-inschatting

Bij het opstellen van het document Baanbeleid gaat het er in de eerste plaats om een inschatting te maken van de schade die kan ontstaan wanneer de baan opengesteld wordt bij ongunstige weers- en terreinomstandigheden. Bij gunstige weersomstandigheden kan de baan druk bespeeld worden, met vervolgens wellicht normale slijtage of schade. Bij slechte weersomstandigheden is het doorgaans wat minder druk, maar met potentieel relatief veel schade. Bij veel betreding zal er dus de meeste kans op schade zijn in de ongunstigste periode voor betreding van de grasmat, en dat is wanneer er geen grasgroei is, er geen herstel plaatsvindt en men toch wil blijven spelen: in de winter! Dan kan er bij betreding beschadiging optreden van het blad, van het groeipunt (de apex), van de graszode en in de vorm van structuurbederf (de bodem). Schade die ontstaat door beschadiging van het blad, bijvoorbeeld door vorst, kan de grasmat ter plaatse bruin doen kleuren tot ver in het voorjaar, met daarbij een aanzienlijke groeiachterstand van de grasplant. Als daarbij ook het groeipunt

van de plant wordt beschadigd, sterft de plant geheel af! Schade aan de zode betekent vervolgens minder vlakheid, minder draagkracht en meer kans op ziekten, plagen en onkruid. Structuurbederf treedt op als de golfbaan betreden wordt bij te natte condities of bij opdooi. De schade die dan optreedt, is vaak groot en herstel zal slechts zeer geleidelijk en vooral moeizaam plaatsvinden. Behalve de hier genoemde cultuurtechnische (directe) schade is er ook nog de vervolgschade, namelijk een beschadigde en dus minder vitale grasmat met meer kans op schimmelaantasting en onkruid. Dit is een extra aandachtspunt bij chemievrij beheer; denk aan de Green Deal!

Baanspecifiek

Zoals eerder vermeld, zijn er verschillen tussen banen als het gaat om wel of niet geopend zijn. Dat heeft in veel gevallen te maken met de lokale condities, oftewel de grondsoort, de waterhuishouding en ook (beperkingen in) de lokale constructie. Een zandbaan zal betreding in de winter doorgaans beter kunnen verdragen dan een klei- of veenbaan. Greens en tees zijn in het algemeen redelijk tot goed gedraineerd en liggen ook vaak wat hoger en droger, zodat deze elementen minder beper-

kend zijn voor de bespeelbaarheid in de winter dan fairways, carry, paden e.d., en dus voor de vraag of de baan open of dicht moet. Als banen het hele jaar bespeelbaar willen zijn, zullen de vaak reeds bekende baanspecifieke knelpunten dus als eerste aangepakt moeten worden. Vaak zijn dat ook nog eens grote delen van de baan! Vandaar dat de baanspecifieke knelpunten vaak verschil uitmaken voor de mate van beperking in betreding en belasting in de winter.

En dan?

Het document Baanbeleid kan worden opgedeeld in:

1. baanspecifieke cultuurtechnische knelpunten
2. algemeen geldende cultuurtechnische regels

Bij punt 1 kunnen de unieke beperkingen van de betreffende baan uitvoerig beschreven worden. Daarbij kunnen maatregelen ter verbetering genoemd worden, zoals gepland groot onderhoud en/of voorstellen tot renovatie. Ook kan besloten worden in bepaalde perioden een alternatieve route te spelen om de knelpunten (tijdelijk) te vermijden.

Punt 2 is wat lastiger. Er is veel discussie over de vraag in hoeverre de grasmat te lijden heeft van

winterbetreding. Er is echter voldoende kennis en informatie beschikbaar over de schade die dan optreedt aan de grasmat. Dit kan helpen bij het uitzoeken waar de grenzen liggen met betrekking tot het accepteren van schade en bij het vaststellen van een meer baanspecifieke schadedrempel.

- a. Grote schade aan de grasmat treedt op wanneer deze betreden wordt bij zware (nacht)vorst en het blad daarbij (wit) bevroren is. Betreding leidt direct tot schade aan de grasmat; om dit te voorkomen, moet de baan gesloten blijven.
- b. Grote schade treedt op bij opdooi, wanneer de top laag ontdooit boven op een bevroren ondergrond. De baan moet gesloten worden.
- c. Minimale schade treedt op bij vorst waarbij de bodem bevroren is, maar de grasplant zelf niet. Dan treedt alleen slijtage van de grasmat op en kan deze wél betreden worden. Intensieve (lokale) bespeling zorgt dan echter wel voor slijtage, zonder herstel, met als mogelijk resultaat een volledig kaalgespeelde grasmat.
- d. Na opdooi of overvloedige regenval is de top laag met water verzadigd. Betreding leidt dan tot grote schade door structuurbederf. De baan moet gesloten worden.

Structuurbederf treedt op als de golfbaan betreden wordt bij te natte condities of bij opdooi

WE CARE FOR GRASS

DE FLEXBRUSH IDEAAL VOOR BORSTELLEN VOOR EN NA TOPDRESSSEN!

www.milati.nl

Oosthoek Groep *goed in groen*

Uw sportterrein ook voorjaar klaar?

Wij ondersteunen u graag tegen een zeer scherp tarief met het
Vertidrainen – bezanden – doorzaaien – voorjaarsbemesting

Voor advies of informatie neemt u dan geheel vrijblijvend contact met ons op

Oosthoek Groep BV
Woudseweg 178a
2636 AW Schipluiden

015 3808783
Info@oosthoek-groep.nl
www.oosthoekgroep.nl

Een zandbaan zal betreding in de winter doorgaans beter kunnen verdragen dan een klei- of veenbaan

Bovenstaande algemene richtlijnen gelden voor de grasmatten en bodem in het algemeen. Aangezien de greens vanwege de gewenste hoge kwaliteit van de grasmatten extra bescherming vereisen, zijn eventuele beperkingen daar cruciaal. Het in gebruik nemen van tijdelijke greens en tees is dan op veel banen gangbaar, maar ook daarbij zijn verschillen te zien in het beleid.

Tijdelijke greens en tees

Deze wintergreens of tijdelijke greens kunnen het gehele jaar dienst doen wanneer de omstandigheden daarom vragen. Ze kunnen dus behalve in de winter ook in het groeiseizoen in gebruik worden genomen, zoals bij groot onderhoud aan de greens. Dat betekent wel dat deze tijdelijke greens een bepaalde kwaliteit moeten hebben en dat ze voldoende in het regulier onderhoud moeten worden meegenomen. Bij voorkeur worden ze uitgerooid op een plaats die ver genoeg verwijderd

is van de zomergreen en apron, en bij voorkeur met een andere aan- en aflooproute. Spreiding van belasting is immers op alle delen van de baan essentieel om schade aan de grasmatten zoveel mogelijk te voorkomen.

Voor tijdelijke (winter)tees geldt hetzelfde. Ook deze kunnen zowel in de zomer als in de winter tijdelijk in gebruik worden genomen. Bij de tees is de spelschade doorgaans groot door betreding, belasting en vooral het slaan van divots. De tijdelijke (winter)tee moet dus hoog en droog liggen en uit de bestaande route wordt geplaatst, waardoor de belasting wordt gespreid.

Bij de tees wordt er overigens ook vaak voor gekozen om de zomertees in het spel te houden, met daarbij twee opties:

1. het veelvuldig verplaatsen van de markers (spreiding van de spelbelasting)
2. het op één plaats laten 'uitspelen' van de grasmatten (lokale schade accepteren)

Buggy's en trolleys

Ook met betrekking tot buggy's en trolleys is discussie gaande over het gebruik bij ongunstige terreinomstandigheden. Daarbij is het belangrijk zich te realiseren dat er bij het gebruik van buggy's en trolleys minder spreiding is en dat er dus meer spoorvorming plaatsvindt. Daarom is zeker bij het gebruik van buggy's een goed padenstelsel van groot belang; gezien de hoge aanleg- en onderhoudskosten zal dit bij veel banen een van de knelpunten zijn.

Samenvatting en conclusies

Het is gewenst om als club een document Baanbeleid (winter)bespeling op te stellen met de hoofdgreenkeeper, baancommissie en extern adviseur(s), om de golfers hierover vooraf te kunnen informeren. Het beleid met betrekking tot baanbeschermende maatregelen heeft tot doel de golfbaan te beschermen en de kwaliteit van grasmatten en bodem op de korte en op de lange termijn op het gewenste niveau te borgen. Dit beleid moet daarom ook bij de golfers actief onder de aandacht gebracht worden. De beleidsregels zijn baanspecifiek en vragen dus lokale kennis en daarmee maatwerk. Het document bevat de baanspecifieke knelpunten en de algemene regels ter bescherming van, en vooral met respect voor de golfbaan.

Casper Paulussen,
onafhankelijk adviseur
golfbanen nibscanpro.com

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/article/28855/baanbeschermende--maatregelen